

schon · noch · nicht mehr · erst

Zeitadverbien schon, noch, erst

Er ist schon da · Er ist noch da · Er ist nicht mehr da — aynı cümle, tek kelime değişiyor, anlam tersine dönüyor. Türkçede «daha · hâlâ · artık · henüz» birbirinin yerine geçebiliyor; Almancada geçemiyor.

schon, noch, noch nicht ve nicht mehr bir durumun önce ne olduğuna ve şimdi ne olduğuna bakar; erst ise beklenenden az ya da geç demektir. Türkçedeki daha, hâlâ, artık, henüz ayrımı.

A2 yolunda 12/21

8 bölüm

~10 dk okuma

10 soruluk test

Konuyu panoya as ↗

PDF indir ↓

İpucu: Almanca bir kelimeye dokun. Türkçesi çıkar, deftere kaydedersin, sonra Panom'da quiz'le sınarsın.

Anladım

Bölüm 01

00:10

Şu an: aynı cümle, tek kelime, ters anlam

KISAYOL

Dördü de tek soruya bakar: **durum önce neydi, şimdi ne?** Önce yoktu, şimdi var → **schon**. Önce yoktu, hâlâ yok → **noch nicht**. Önce vardı, hâlâ var → **noch**. Önce vardı, şimdi yok → **nicht mehr**.

Bu dört kelime A1'de öğretiliyor ama konuşurken hâlâ karışıyor. Sebebi basit: Türkçede **daha · hâlâ · artık · henüz** birbirinin yerine geçebiliyor — «daha gelmedi» ile «henüz gelmedi» aynı cümle. Almancada geçemiyor: her kelimenin tek bir işi var.

✓ Er ist **schon** da.

Çoktan geldi, burada.

✓ Er ist **noch** da.

Hâlâ burada, gitmedi.

✓ Er ist **nicht mehr** da.

Gitti, artık burada değil.

Üç ayrı durum, tek kelimelik fark. Yanlışını seçtiğin an cümle bozulmuyor — *tersine dönüyor*. Kimse seni düzeltmez, çünkü cümle Almanca olarak kusursuz; sadece başka bir şey söylemiş olursun.

✗ Er ist **noch** da.

«Çoktan geldi» demek isterken: «hâlâ burada, gitmedi» dedin. Dilbilgisi doğru, anlam ters.

Bölüm 02

00:50

Tablo: zaman çizgisinde dört yer

Dördünü tek tabloya koyunca sistem görünüyor: iki satır, iki sütun. Satır **öncesini**, sütun **şimdiyi** söylüyor. Kelimeyi seçmeden önce iki soruyu sırayla sor.

ÖNCE	ŞİMDİ VAR	ŞİMDİ YOK
önce yoktu	schon — çoktan , oldu bile	noch nicht — henüz değil
önce vardı	noch — hâlâ sürüyor	nicht mehr — artık değil

Zıtlar **aynı satırda**: **schon**'un olumsuzluğu «nicht schon» değil — **noch nicht**. **noch**'un olumsuzluğu «nicht noch» değil — **nicht mehr**. En sık hata burada başlıyor.

KELİME	ALMANCA	TÜRKÇE
schon	Er ist schon da .	Çoktan geldi .
noch nicht	Er ist noch nicht da .	Daha gelmedi , gelecek .
noch	Er ist noch da .	Hâlâ burada .
nicht mehr	Er ist nicht mehr da .	Gitti , artık yok .

Aynı cümle kalıbı, yalnız ortadaki parça değişiyor. Bir cümlede takılırsan önce satırı (önce neydi?), sonra sütunu (şimdi ne?) bul.

✗ Er ist **nicht schon** da.

«Daha gelmedi» demek isterken. schon'un olumsuzluğu tablodaki aynı satırda duruyor.

✓ Er ist **noch nicht** da.

Daha gelmedi.

İki olumlu: schon ve noch

schon bir şeyin **çoktan** ya da beklenenden erken olduğunu söyler: «oldu bile».

noch bir şeyin **sürdüğünü** söyler: «hâlâ, bitmedi». Aynı cümle kalıbında ikisi iki ayrı hikâye anlatır.

KELİME	ALMANCA	TÜRKÇE
schon	Ich bin schon da .	Çoktan geldim .
schon	Hast du schon gegessen?	Yemeğini yedin mi?
schon	Es ist schon 8 Uhr .	Saat 8 olmuş , geç kaldık .
schon	Ich wohne schon 3 Jahre hier .	3 yıldır burada oturuyorum .
noch	Ich bin noch da .	Hâlâ buradayım .
noch	Hast du noch Hunger?	Hâlâ aç mısın?
noch	Es ist noch früh .	Daha erken .
noch	Ich lerne noch Deutsch .	Hâlâ Almanca öğreniyorum .

Kelime cümlede fiilin hemen arkasına, bildiğin zarf yerine girer. Değişen şey yalnız bakış: **schon** oldu bile, **noch** sürüyor.

İki bonus kullanım. **schon** + süre, Türkçedeki **-dır** ekinin karşılığıdır: **Ich wohne schon 3 Jahre hier.** = 3 yıldır burada oturuyorum. Günlük dilde **seit** ile de çok sık söylenir: **Ich wohne schon seit 3 Jahren hier.**

noch hem «hâlâ» hem «bir tane daha» taşır: **Noch ein Bier, bitte!** = bir bira daha. İkisinin ortak noktası **devam**. Eril isimde **ein** yine çekilir: **Ich möchte noch einen Kaffee.**

✓ **Hast du noch Hunger?**

Hâlâ aç mısın?

✗ **Hast du schon Hunger?**

«Şimdiden acıktın mı?» demek — «hâlâ aç mısın» değil. Cümle doğru, soru başka.

✓ **Noch ein Bier, bitte!**

Bir bira daha, lütfen!

Bölüm 04

03:00

İki olumsuz: noch nicht ve nicht mehr

Türkçede ikisi de «değil» ile bitiyor, o yüzden karışıyor. Farkı **yön: noch nicht** ileriye bakar — olmadı ama **olacak. nicht mehr** geriye bakar — oldu ama **bitti**.

KELİME	ALMANCA	TÜRKÇE
noch nicht	Er ist noch nicht da .	Daha gelmedi , gelecek .
noch nicht	Ich bin noch nicht fertig .	Daha bitirmedim .
noch nicht	Ich kann noch nicht gut Deutsch .	Henüz iyi Almanca bilmiyorum .
nicht mehr	Er ist nicht mehr da .	Vardı , gitti .
nicht mehr	Ich arbeite nicht mehr dort .	Artık orada çalışmıyorum .
nicht mehr	Ich rauche nicht mehr .	Artık sigara içmiyorum .

İkilinin içindeki sıra sabit: «henüz değil» için **noch nicht**, «artık değil» için **nicht mehr**. Kelimeleri ters çevirince bu anlam kaybolur.

İki fiilli cümlede ikili ortada kalır, ikinci fiil yine sonda: **Ich habe noch nicht gegessen.** = Daha yemek yemedim. • **Ich kann nicht mehr warten.** = Artık bekleyemem.

Olumsuzlanan şey bir **isim** olunca ikisi de **kein**'e döner: henüz yok → **noch kein**, artık yok → **kein ... mehr**. **Ich habe noch keine Wohnung.** = Henüz evim yok. • **Ich habe keine Wohnung mehr.** = Artık evim yok.

✓ **Ich bin noch nicht fertig.**

Daha bitirmedim.

✗ **Ich bin nicht mehr fertig.**

«Bitmiştim, artık bitmiş değilim» gibi saçma bir anlam çıkar.

Türkçedeki «daha» Almandada tek kelime değil

Türkçe «daha» tek kelimeyle üç ayrı iş görüyor: zaman, miktar, karşılaştırma. Almanca üçünü ayırıyor. Karışınca cümle ya tuhaf ya da ters anlamlı çıkıyor.

TÜRKÇE	NE DEMEK	ALMANCA
daha gelmedi	henüz değil	Er ist noch nicht da .
daha erken	hâlâ erken	Es ist noch früh .
bir bira daha	bir tane daha	Noch ein Bier , bitte!
daha saat 8	beklenenden az	Es ist erst 8 Uhr .
daha fazla	miktar	Ich brauche mehr Zeit .
daha büyük	karşılaştırma	Das Haus ist größer .

Kural: «daha» zaman anlatıyorsa **noch** ya da **erst**, miktar anlatıyorsa **mehr**, karşılaştırma yapıyorsa sifata -**er** eklenir.

TUZAK 01

«Artık yok» derken kein ... mehr

Cümlede **isim** varsa olumsuzluk **nicht** değil **kein** olur — ve **mehr** cümlelerin **en sonuna** gider.

✗ Ich habe ~~nicht mehr~~ Zeit.

«Artık vaktim yok» demek isterken.

✓ Ich habe **keine** Zeit **mehr**.

Artık vaktim yok.

✗ Es gibt ~~nicht mehr~~ Brot.

«Ekmek kalmadı» demek isterken.

✓ Es gibt **kein** Brot **mehr**.

Ekmek kalmadı.

✗ Ich habe ~~nicht mehr~~ Geld.

«Param kalmadı» demek isterken.

✓ Ich habe **kein** Geld **mehr**.

Param kalmadı.

Dürüstlük notu: nicht mehr Zeit diye bir kalıp **var** — ama başka anlamda, karşılaştırmada: Ich habe nicht mehr Zeit als du. = Senden daha fazla vaktim yok. «Artık vaktim yok» demek istiyorsan tek yol **keine Zeit mehr**. Fiili olumsuzlarken **nicht mehr** zaten doğru: Ich arbeite nicht mehr.

TUZAK 02

schon'un olumsuzu nicht schon değil

✗ Ich bin ~~nicht schon~~ fertig.

«Daha bitirmedim» demek isterken.

✓ Ich bin **noch nicht** fertig.

Daha bitirmedim.

Türkçe kafa, olumlu cümleye «değil» ekleyerek olumsuz yapmaya alışkın. Burada işe yaramıyor: zıtlık çapraz değil, tablodaki satırın içinde. **schon ↔ noch nicht** · **noch ↔ nicht mehr**.

Miktar anlatan «daha» ise zamanla hiç ilgilenmez; o iş tek başına **mehr**'in:

✓ Ich brauche **mehr** Zeit.

Daha fazla vakte ihtiyacım var. → miktar: mehr

Kimsenin söylemediği: soru cevabını zaten söylüyor

Bu dört kelimeyi «biliyorum»dan «konuşuyorum»a taşıyan tek kural bu. Soru **schon** ile geldiyse «hayır»ın **noch nicht**. Soru **noch** ile geldiyse «hayır»ın **nicht mehr**.

SORU	TÜRKÇESİ	HAYIR CEVABI
Bist du schon fertig?	Bitirdin mi?	Nein , noch nicht .
Hast du schon gegessen?	Yemek yedin mi?	Nein , noch nicht .
Hast du schon eine Wohnung?	Ev buldun mu?	Nein , noch keine .
Bist du noch da?	Hâlâ orada mısın?	Nein , nicht mehr .
Wohnst du noch in Köln?	Hâlâ Köln'de mi oturuyorsun?	Nein , nicht mehr .
Hast du noch Fragen?	Başka sorun var mı?	Nein , keine mehr .

Üçüncü ve son satıra dikkat: soruda **isim** varsa cevap da **kein** ile kurulur — **noch keine** · **keine mehr**.

Alman bunu **hesaplamıyor**, refleks çalışıyor. Sen de hesaplama: sorudaki kelimeye bak, olumsuz cevabın kelimesi **zaten belli**. Evet cevabı daha da kolay: **Ja**. ya da tam cümle, **Ja, ich bin fertig**.

✓ Bist du noch da? — Nein, **nicht mehr**.

Hâlâ orada mısın? — Hayır, artık değilim.

✗ Bist du noch da? — Nein, **noch nicht**.

«Daha gelmedim» demiş olursun; soru «hâlâ orada mısın» idi.

Dördüncü kelime erst: saat aynı, bakış farklı

erst bir sayıya ya da zamana «**beklenenden az**» der. Karşısında **schon** durur: «**beklenenden çok**». Saat aynı, sayı aynı — bakış farklı.

DURUM	ERST · BEKLENENDEN AZ	SCHON · BEKLENENDEN ÇOK
saat	Es ist erst 8 Uhr . daha 8 , vaktimiz var	Es ist schon 8 Uhr . 8 olmuş bile , geç kaldık
yaş	Ich bin erst 20 . daha 20 yaşımdayım	Ich bin schon 20 . 20 oldum bile
sayfa	Ich habe erst 10 Seiten gelesen . daha 10 sayfa okudum	Ich habe schon 10 Seiten gelesen . 10 sayfa okudum bile
gün	Es ist erst Montag . daha pazartesi , hafta uzun	Es ist schon Freitag . cuma olmuş bile

Türkçede ikisinin önüne de «daha» ya da «bile» koyarsın. Almancada bakışı kelime taşır: az ve erken gördüysen **erst**, çok ve geç gördüysen **schon**.

erst'in ikinci işi Türkçedeki **ancak**: bir şey beklenenden **geç** olacak. **Er kommt erst morgen.** = Ancak yarın geliyor, bugün değil. · **Der Zug kommt erst um 10 Uhr.** = Tren ancak saat 10'da geliyor.

✓ Es ist **erst** 8 Uhr.

Daha saat 8, acele etme.

TUZAK 03

erst ile nur aynı şey değil

Ich habe **erst** 10 Seiten gelesen. = Daha 10 sayfa okudum, devam edeceğim. Ich habe **nur** 10 Seiten gelesen. = Sadece 10 sayfa okudum, o kadar. Aynı sayı, iki ayrı hikâye: **erst** devam ediyor, **nur** bitti.

✓ Er kommt **erst** morgen.

Ancak yarın geliyor.

✗ Er kommt **nur** morgen.

«Yalnızca yarın geliyor, başka gün gelmiyor» demek — «ancak yarın» değil.

REKLAM

728 × 90

Kendini dene, sonra cebine koy

Altı cümle, altı boşluk. Parantezdeki Türkçe hangi anlamın istendiğini söylüyor. Önce kendin doldur, sonra aşağıdaki cevaplara bak.

- 1 • Er ist ___ da. (geldi bile)
- 2 • Ich bin ___ fertig. (daha bitmedi)
- 3 • Ich habe ___ Zeit ___. (artık yok)
- 4 • Es ist ___ 7 Uhr. (daha erken)
- 5 • Wohnst du ___ in Köln? (hâlâ)
- 6 • Ich wohne ___ dort. (artık değil)

✓ Er ist **schon** da.

1 • geldi bile → schon

✓ Ich bin **noch nicht** fertig.

2 • olmadı ama olacak → noch nicht

✓ Ich habe **keine** Zeit **mehr**.

3 • isim var → kein ... mehr

✓ Es ist **erst** 7 Uhr.

4 • beklenenden erken → erst

✓ Wohnst du **noch** in Köln?

5 • sürüyor mu → noch

✓ Ich wohne **nicht mehr** dort.

6 • oldu ama bitti → nicht mehr

6/6 → dördü de oturmuş. **4-5** → tuzak bölümüne bir daha bak. **3 ve altı** → dört hâl tablosunu kaydet, her cümlede önce satırı sonra sütunu bul.

① Tek cümlelik özet: **schon** başladı • **noch** sürüyor • **noch nicht** daha başlamadı • **nicht mehr** bitti.

Bölüm 09 DİZ

Cümleyi kendin diz

Kelimelere dokun, doğru sırayla yerleştir. Almancanın en zor kısmı burası — ve seçenek şıkkı yok, cümleyi **sen** kuruyorsun.

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

Kendini dene

Cevaba dokun — neden öyle olduğunu birlikte görelim.

+4

Tam testi çöz

10 soru · süreli · sonunda kural kırılımı

NOTLARIN

Bu konuya notun

Aklında kalsın istediğin kuralı, örneği ya da soruyu yaz. Kendiliğinden kaydedilir ve Panom'da toplanır.

Notun

Örneğin: -ung ile biten her isim die.

REKLAM

728 × 250

